

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Факультет менеджменту

Кафедра прикладної економіки та підприємництва

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання курсової роботи з дисципліни
«Міжнародні стратегії економічного розвитку»
для студентів спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Дніпро
2017

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Міжнародні стратегії економічного розвитку» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Упоряд.: В.А Шаповал. – Д.: НГУ, 2017. – 14 с.

Упорядник:

В.А. Шаповал, канд. екон. наук.

Затверджено на засіданні кафедри прикладної економіки та підприємництва
(№1 від 30 серпня 2017 р.).

Завідувач кафедри прикладної економіки та підприємництва

«30» серпня 2017 року _____ (проф. Вагонова О.Г.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Мета і послідовність виконання курсової роботи

Курсова робота з предмету " Міжнародні стратегії економічного розвитку " виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань щодо поглиблення теоретичних засад стратегічного планування економічного розвитку країн світу; вивчення методології обґрунтування стратегій міжнародного бізнесу підприємств; набуття практичних навичок з аналізу та розробки стратегій розвитку підприємств.

Курсова робота вимагає від студента наступних навичок: здатність самостійно осмислити обрану проблему, критично її дослідити; вміння збирати, аналізувати і систематизувати наукову та іншу інформацію з теми курсової роботи; здатність застосовувати отримані знання при вирішенні практичних завдань.

З метою раціональної організації праці студента з підготовки курсової роботи рекомендується дотримуватися наступної послідовності її виконання:

- вибір теми курсової роботи, визначення її мети і завдань;
- пошук необхідної інформації і літератури з теми, її вивчення та аналіз;
- складання плану курсової роботи;
- отримання консультації у викладача щодо обраної проблеми та плану курсової роботи;
- написання основної частини курсової роботи, оформлення вступу та формулювання висновків;
- технічне оформлення курсової роботи та її подання на кафедру для перевірки.

2. Вибір теми та визначення мети і завдань курсової роботи

Вибір теми є важливим підготовчим етапом до написання курсової роботи. З переліку тем, запропонованих викладачем, студент може обрати

ту, яка найбільше його зацікавила, керуючись ступенем власного інтересу до вивчення окремих проблем. При виборі теми курсової роботи слід брати до уваги, що частина студентів має досвід роботи на підприємствах, в організаціях чи установах, які входять до сфери зовнішньоекономічної діяльності. У цьому випадку логічним буде вибір теми, певною мірою пов'язаною з виконуваними виробничими функціями, специфікою діяльності підприємства (організації, установи).

Студент може самостійно запропонувати тему курсової роботи у відповідності до своїх наукових та практичних інтересів. Обрану тему треба зареєструвати у викладача, закріпивши її за собою.

Орієнтовні теми курсових робіт:

1. Поясніть методи оцінки економічного зростання та рівня економічного розвитку країн.
2. Поясніть протиріччя економічного розвитку та способи досягнення стратегічних компромісів.
3. Надайте характеристику актуальним та впливовим чинникам економічного зростання країн з постіндустріальною економікою
4. Надайте характеристику актуальним та впливовим чинникам економічного зростання країн з індустріальною економікою
5. Надайте характеристику актуальним та впливовим чинникам економічного зростання найбідніших країн
6. Поясніть значущість міжнародних стратегій для розвитку національних економік.
7. Поясніть особливості реалізації стратегічних рішень.
8. Назвіть причини та наслідки утворення світового ринку та господарства.
9. Надайте характеристику основним складовим світового господарства.

10. Порівняйте окремі види інтеграційних процесів світової економіки.
11. Обґрунтуйте негативні явища, які супроводжують підвищення рівня інтеграційних процесів світової економіки.
12. Надайте порівняльну характеристику актуальним економічним стратегіям країн з різним рівнем економічного розвитку.
13. Надайте характеристику стратегічним цілям та стратегіям макрорегіональних інтеграційних об'єднань.
14. Надайте характеристику головним аспектам стратегії економічного розвитку України.
15. Назвіть передумови та мотиви започаткування міжнародного бізнесу національної компанії.
16. Які стратегії інтернаціоналізації бізнесу можуть використовувати компанії.
17. Обґрунтуйте наявність(відсутність) кореляції між стратегіями інтернаціоналізації бізнесу компаній та міжнародними стратегіями економічного розвитку країн.
18. Яких трансформацій зазнає компанія внаслідок переходу зі статусу національної до статусу міжнародної (транснаціональної).
19. Поясніть чинники, які обумовлюють «життєздатність» стратегічних альянсів.
20. Надайте характеристики глобальним компаніям та стратегіям їх розвитку

3. Пошук необхідної інформації і літератури та її вивчення

Відповідальним етапом виконання індивідуальної роботи є пошук інформації та літератури з обраної теми. Вивчення літератури рекомендується починати з праць, де проблема відображається в цілому, а потім перейти до більш вузьких спеціальних досліджень. Крім інформації,

що безпосередньо стосується обраної теми доцільним вважається вивчення основної літератури зі споріднених спеціальностей. Так, при написанні індивідуальної роботи з стратегічного управління треба звернутися до видань з менеджменту, міжнародного маркетингу, міжнародної економіки та ін.

З метою повного виявлення літературних джерел з теми індивідуальної роботи необхідно використовувати різні джерела пошуку: тематичні та алфавітні каталоги бібліотеки університету, обласної наукової та міської бібліотек; списки літератури і посилання в підручниках, статтях, монографіях та словниках.

Для наведення прикладів про діяльність вітчизняних підприємств слід використовувати періодичні видання рекламного та аналітичного характеру (наприклад, «Економічний часопис-XXI», «Вісник Національного банку України», «Діловий вісник», "Контракти", "Український тиждень", "Маркетинг в Україні", "Бізнес-інформ"), які дозволять визначити основні напрямки діяльності підприємств, номенклатуру продукції та послуг, механізми налагодження постійних зв'язків з партнерами тощо.

Поряд із друківаними виданнями для інформаційного пошуку слід використовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, бази і банки даних, Internet. В мережі Internet треба приділяти увагу офіційним сторінкам окремих підприємств, періодичних видань, аналітичних агенцій, державних установ тощо (наприклад, Державний інформаційно-аналітичний центр моніторингу товарних ринків ДП «ДЕРЖЗОВНІШІНФОРМ», www.smida.gov.ua, www.ukrstat.gov.ua). Слід зауважити, що найбільш поширеною помилкою при пошуку інформації в глобальній мережі є звертання до банків студентських робіт, якість виконання яких студент не може оцінити і витрачає зайвий час на аналіз зайвої, інколи невірної, інформації.

При вивченні літератури використовується не вся інформація, що в ній міститься, а лише та, що має безпосереднє відношення до теми індивідуальної роботи. Важливо пам'ятати, що в залежності від позицій авторів деякі публікації з проблем сучасного стратегічного менеджменту, поряд з об'єктивними науковими даними можуть містити необґрунтовані тлумачення, помилкові положення, неточності. Особливо це зауваження стосується інформації, що міститься в мережі Internet. Тому при відборі літератури і інформації з обраної теми, необхідно критично і зважено оцінювати зміст публікацій.

4. Складання плану курсової роботи

Правильна та логічна структура курсової роботи є запорукою успіху розкриття теми. Структура курсової роботи обов'язково повинна містити такі елементи: вступ, основну частину, висновки.

Як правило, основна частина складається із 2-3 розділів, кожен з яких може бути розбитий на 2-4 підрозділи (параграфи). Кожний розділ висвітлює самостійне питання, а підрозділ - окрему частину цього питання. Назви розділів та їх частин повинні відображати дійсно суть питань, без розкриття яких неможливо достатньо повно викласти тему курсової роботи. Формулювання заголовків розділів та підрозділів курсової роботи повинно бути стислим, чітким, слід уникати складних речень.

4. Написання основної частини курсової роботи, оформлення вступу та формулювання висновків

Загальними вимогами до тексту індивідуальної роботи є: чіткість та логічна послідовність викладення матеріалу; переконливість аргументації; стислість та точність формулювань, що виключають можливість неоднозначного тлумачення; конкретність у викладенні результатів роботи. Тема має бути розкрита без пропуску логічних ланок, тому, починаючи

працювати над розділом, треба відмітити його головну ідею, а також тези кожного підрозділу. Тези необхідно підтверджувати фактами, думками різних авторів, аналізом конкретного практичного досвіду. Треба уникати безсистемного викладення фактів без достатнього їх осмислення та узагальнення.

Всі частини індивідуальної роботи необхідно органічно пов'язати між собою. Структура, та зміст розділів визначаються метою і завданнями, конкретними потребами розробки тих чи інших питань обраної теми. За обсягом розділи рекомендується робити приблизно рівними. Після кожного розділу повинні бути сформульовані чіткі висновки.

Індивідуальна робота за стилем написання має бути науково-дослідницькою, студент повинен широко застосовувати термінологію, що притаманна міжнародному менеджменту та іншим економічним наукам.

Вступ доцільно писати після того, як написана основна частина індивідуальної роботи. У вступі розкриваються ступінь актуальності обраної проблеми в сучасному економічному житті, стан економічних досліджень у цій галузі, визначаються основні завдання, які ставить перед собою автор індивідуальної роботи.

У висновках дається короткий огляд тих заключних положень, до яких дійшов автор, досліджуючи тему індивідуальної роботи. Висновки повинні мають бути обґрунтовані (підтверджені дослідженнями або посиланнями) відповідати поставленим завданням і не повторювати висновки, що були зроблені в окремих розділах роботи.

6. Технічне оформлення курсової роботи та її подання для перевірки

Курсова робота оформляється на стандартних аркушах (типу А4), текст пишеться акуратно вручну або за допомогою технічних засобів. Загальний обсяг тексту повинен бути в межах 20-25 сторінок.

Перша сторінка роботи оформляється як титульна.

На другій сторінці подається план (зміст) роботи із зазначенням номера сторінки - початку кожного структурного елемента роботи.

Усі сторінки тексту повинні бути пронумеровані, починаючи з другої сторінки (першою вважається титульна сторінка).

У роботі можуть бути додатки (один чи кілька) у вигляді таблиць, графіків, схем тощо. Усі додатки виносяться у кінець роботи, після списку літератури.

Структурні елементи курсової роботи - вступ, розділи, пункти, висновки у тексті відокремлюються . У кінці роботи наводиться список використаної літератури, який повинен включати не менше 15 джерел та оформлюватися відповідно до існуючих нормативів.

Загальні вимоги до технічного оформлення курсової роботи викладені у відповідних методичних вказівках, що діють в університеті.

Оформлена відповідним чином робота здається на кафедру. Секретар кафедри її реєструє та передає викладачеві. Граничний термін подачі курсової роботи встановлюється кафедрою. Як правило, вона здається не пізніше як за два тижні до початку сесії. Кафедра також встановлює і форму захисту курсової роботи студентом. Після захисту курсова робота передається на зберігання.

Критерії оцінки курсової роботи такі:

1. Правильне визначення питань, на яких необхідно зупинитися, щоб достатньо повно розкрити тему.

2. Логічно послідовність викладення питань.

3. Правильне викладення відповідей на поставлені питання, вміння робити висновки, узагальнення.

4. Відповідний підбір літературних джерел до теми, уміння використовувати статистичний та фактичний матеріал для обґрунтування різних залежностей та тенденцій.

7. Рекомендована література

1. Міжнародні стратегії економічного розвитку: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ [Ю. Г. Козак, В. В. Ковалевський, Н. С. Логвінова та ін.]; За редакцією Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, І. В. Ліганенко: – [2-ге вид.]– К.: Центр учбової літератури, 2009. – 356 с.
2. Міжнародні стратегії економічного розвитку: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / За ред. А.О. Задоя. - К., 2007. - 332 с.
3. Шершньова З. Є. Стратегічне управління. Підручник. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2004. - 699 с.
4. Дикань В. Л. Стратегічне управління [текст] : навч. посіб./ В. Л. Дикань, В. О. Зубенко, О. В. Маковоз, І. В. Токмакова, О. В. Шраменко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 272 с.
5. Основы экономической теории : учеб. пособие / Ю. Е. Петруня, А. А. Задоя. - 5-е изд., перераб. и доп. - К. : Знання, 2011. - 360 с.
6. Лановик Б. Д. Економічна історія [Текст] : Курс лекцій / Б. Д. Лановик, М. В. Лазарович. - К. : Вікар, 2001. - 334 с. - (Серія "Вища освіта XXI століття")
7. Макроэкономика : учебник / А. А. Задоя, Ю. Е. Петруня. - 3-е изд., перераб. и доп. - К. : Знання, 2008. - 381 с. - (Высш. образование XXI в.).
8. Глобалізація і перспективи розвитку постсоціалістичних країн : пер. с пол. / Гжегож В. Колодко ; Под общ.рук. О.М. Палій . – Київ : Основні цінності, 2002 . – 245 с.
9. Вашків О.П. Галузева структура національної економіки України та постіндустріальна економіка (2016). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.researchgate.net/publication/315733008>
10. Schwab Klaus. The Fourth Industrial Revolution: what it means, how to respond (Четверта промислова революція: що це означає, як відповісти) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the-fourth-industrial-revolution-what-it-means-and-how-to-respond/>

11. Романенко О. Сім ідей для України від нобелівського лауреата Вернона Л.Сміта [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://dt.ua/macrolevel/sim-idey-dlya-ukrayini-vid-nobelivskogo-laureata-vernona-l-smita-247132_.html

Допоміжна

12. Гладій І.Й. Регіоналізація світового ринку: євроінтеграційний аспект: Монографія // Гладій І.Й. / Економічна думка, 2006 – С.554
13. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011
14. Угода між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_194
15. Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/124_052-16
16. Дугінець Г. В. Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі (ЗВТ+) між Україною та ЄС: реалії і перспективи / Г. В. Дугінець, В. В. Тронько // Економічний часопис-XXI. - 2015. - № 155. - С. 10-13. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2015_155_3.
17. Гудим К. Транснаціоналізація як чинник глобалізації // Вісник КНТЕУ. - 2014. - № 4. - С.33-44.
18. Прохорова М.Е. Особливості та тенденції розвитку процесів транснаціоналізації в XXI столітті // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). – 2015. – № 2. – С. 88-98.
19. Михайлишин Л.І. Транснаціоналізація світової економіки: інноваційний аспект: монографія / Л.І. Михайлишин. – Вінниця: ДонНУ, 2016. – 314 с.

20. Скавронська І.В., Мадараш О.В. Місце і роль ТНК у розвитку національних економік // Молодий вчений. – 2016. - № 4 (31). - С. 197-200.
21. Пенська І.О. Особливості впливу ТНК на економічний розвиток України // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Серія: Економічні науки. ISSN 1028-7507 № 3 (80) 2015. - С. 114-123
22. Лега Н.Ю. Процеси транснаціоналізації як засіб залучення іноземних інвестицій // Молодий вчений. - 2016. - № 3 (30). - С. 119-122.
23. Юхименко П. І., Гацька Л. П., Півторак М. В. та ін. Міжнародний менеджмент. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 488 с.
24. Михайлова Л.І., Юрченко О.Ю., Данько Ю.І., Михайлов А.М. Міжнародний менеджмент: Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007 — 200 с.
25. Фролова Т.О. Розвиток корпоративних стратегій в глобальному інвестиційному середовищі. – Ареф. дис. доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.02 – світове господарство і міжнародні економічні відносини. – ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». – Київ, 2012.
26. Левківський В. М. Злиття та поглинання в стратегії зарубіжної експансії ТНК // Науковий вісник Полісся № 2 (6), 2016 С. 9-15.
27. Вергун В.А., Ступницький О.І. Сучасні інноваційні стратегії ТНК і синергетичний ефект «технологізації» // Міжнародні відносини серія "Економічні науки". - 2014. - №3. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/view/2310
28. Біленький, О. Ю. Аналіз конкурентних стратегій ТНК в умовах глобалізації економічної діяльності [Текст] / Олексій Юрійович Біленький // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр

- Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2015. – Том 21. – № 2. – С. 36-41.
29. Ігнатюк А. Конкурентні стратегії компаній на глобальних галузевих ринках // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2014. – №1 (28) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://tppe.econom.univ.kiev.ua/data/2014_28_2/zb28_2_04.pdf
 30. Тарас Вервега: «Українці – нація підприємців, що здатні створювати глобальні компанії» [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.business.ua/lyudi/taras_vervega_ukra_nts_nats_ua_p_dpri_mts_v_shcho_zdatn_stvoryuvati_globaln_kompan_-351051/
 31. Підгурська І.А. Стратегічні орієнтири формування міжнародних альянсів українських підприємств // Науковий вісник Ужгородського університету 2011. Серія Економіка. Випуск 2 (34). – С. 197-202.
 32. Козаченко Г.В., Шульженко Л.Є. Стратегічні альянси: дуальний характер // Теоретичні та прикладні питання економіки. Випуск 27, Т.1 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://tppe.econom.univ.kiev.ua/data/2012_27_1/Zb27_1_07.pdf
 33. Фролова Т. Корпоративні стратегії глобального інвестиційного бізнесу // Міжнародна економічна політика. 2012. № 1—2 (16—17) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ierjournal.com/journals/16-17/2012_5_TETYANA_FROLOVA.pdf
 34. Мартиненко В. Ф. Формування стратегічних альянсів: сучасні тенденції глобалізації процесу інвестування виробництва // Теорія та практика державного управління. – Вип. 3 (22). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2008-3/doc/3/01.pdf>
 35. Загарій В. Міжнародні стратегічні альянси: тенденції та перспективи розвитку в Україні // Український інформаційний простір. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ijimv.knukim.edu.ua/zbirnyk/2_1/48-Zaharii.pdf

Інформаційні ресурси

1. Інформаційні та звітні дані акціонерних товариств, представлені на сайті Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України (<https://smida.gov.ua/>).
2. Інформаційні та аналітичні матеріали Кабінету Міністрів України (<https://www.kmu.gov.ua/>).
3. Інформаційні та аналітичні матеріали Європейської бізнес асоціації (<https://eba.com.ua/>).
4. Ресурси Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського (www.nbu.gov.ua).
5. Навчальні посібники, довідники бібліотеки ДВНЗ "НГУ".
6. Податковий кодекс України, інші нормативні документи сайту Верховної ради України (<http://rada.gov.ua/>).
7. Матеріали Державної служби статистики України (www.ukrstat.gov.ua), в тому числі його регіональних відділень.
8. Матеріали Статистичної служби Європейського союзу (<http://ec.europa.eu/eurostat>).
9. Інформаційні та аналітичні матеріали Світового банку в Україні (<http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>).
10. Матеріали Міжнародного валютного фонду (<http://www.imf.org/external/index.htm>).